

Az interaktív tábla kezdőknek és haladóknak

2. rész

Múlt hónapban bemutattuk, hogy az Activstudio 3 táblaszoftver segítségével milyen könnyű létrehozni egy Flipchartot, abba szövegeket, képeket, zenét, illetve videofájlokat helyezni. Mostani leckénk végén már interaktív feladatokat fogunk összeállítani, ahol a diákoknak képeket kell párosítaniuk szavakkal, elemeket kell a megfelelő halmazba helyezniük...

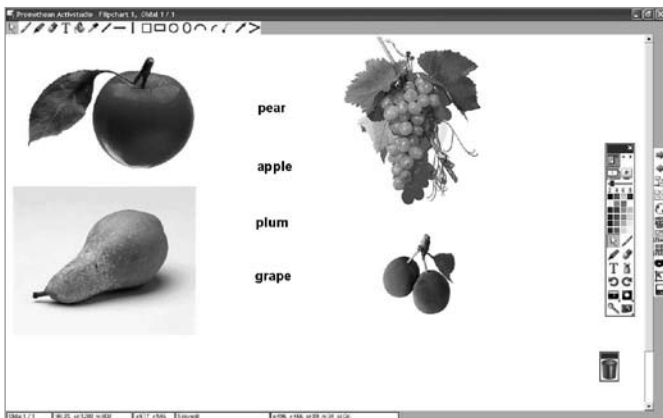
Képek párosítása szavakkal

Olvasástanításnál, idegen nyelvi órán a szavak tanulásánál – különösen kisebbeknél – egyszerű, de gyors és a tanulónak látványos sikerélményt adó feladat. (Persze bármilyen objektumokat párosíthatunk: szavakat szavakkal, számtanpéldát eredménnyel vagy akár énekórán zeneszerzők képeit hangfájlokkal...)

Nézzünk példának egy angolórát, ahol a gyümölcsök a téma. A diák feladata, hogy a megfelelő képre tegye a gyümölcs angol nevét jelentő szót.

Lépései:

1. Összegyűjtjük az órai feladathoz szükséges gyümölcsök képfájljait.
2. A tanultak alapján megnyitjuk a táblaszoftvert, létrehozunk egy új Flipchart-ot, lépünk be Tervező módba (Főmenü → Tervezés mód), írjuk a gyümölcsneveket külön-külön bokszokba, és szúrjuk be a képfájlokat is az oldalra.
3. Ahhoz, hogy a rossz választásnál a szó visszaugorjon eredeti helyére, meg kell határoznunk, hogy a kép mely szavakat fogadhatja el. Ezt az „Objektum tulajdonságok” közt, a tároló menüpont alatt állíthatjuk be (jobb egérgomb → Tulajdonságok → Tároló).

4. Rögzítsük a képeket (tároló objektumokat) az oldalra. (Ctrl billentyűt lenyomni és nyomva tartani → egérrel a fehér nyílra kattintani, majd minden rögzítésre váró objektumra rákattintani [közben a Ctrl gombot még mindig nyomjuk, és ha mindent kijelöltünk, elengedjük] → jobb egérgombbal kattint → „Szerkesztés” menüpont → „Rögzítés”).
5. Lépünk ki a Tervező módból és ellenőrizzük le, működik-e a feladat, mindent helyesen állítottunk-e be.

A tároló tartalmazhat:

- a) **Semmit** – a kép (tároló vagy halmaz) mindent kidob.
- b) **Mindent** – a kép mindent elfogad.
- c) **Megadott objektumokat** – egy listából kiválaszthatjuk, hogy melyik objektumot szeretnénk, ha elfogadná a halmaz. Esetünkben ezt kell használnunk, hiszen egy képhez egy szó tartozik.

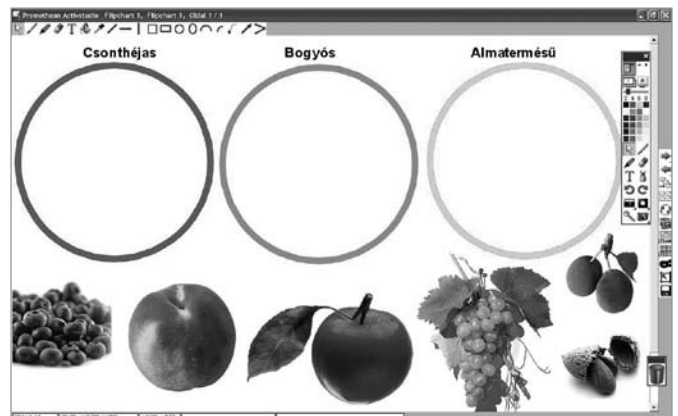
d) **Kulcsszavak alapján kiválasztott objektumok** (képek, szövegek...) – ha több objektumot (esetünkben szavakat) szeretnénk elfogadtatni.

▪ Jobb egérgombbal a **képre** kattint → Tulajdonságok és műveletek → „Tartalmazott kulcsszavak” mezőbe be kell írni az elfogadható kulcsszavakat, enterrel elválasztva (kis- és nagybetű között a program nem tesz különbséget). Mindezt az összes képnél meg kell ismételni, persze a megfelelő szóval (esetünkben gyümölcsnévvel).

▪ Jobb egérgombbal a **gyümölcs nevére** kattint → Tulajdonságok és műveletek → „Azonosítás” mezőbe be kell írni az elfogadható kulcsszavakat, enterrel elválasztva. → „Tároló” mezőben ki kell pipálni a „Visszatérés, ha nem tartalmazza” négyzetet.

Elemek elhelyezése a megfelelő halmazokba

Izgalmas feladat alsósoknak, például természetismeretórán a táblánál csoportosítani a csonthéjas, bogyós vagy almatermésű gyümölcsöket. Ha rossz helyre került az adott gyümölcs, a kép automatikusan „visszaugrik” az eredeti, halmazokon kívüli helyére, és újra próbálkozhatnak a gyerekek egészen a jó megoldásig.

Persze a nagyobbaknál is alkalmazhatjuk: lehetnek a halmazok például: variáció, kombináció, permutáció; az elemek pedig feladattípusok.

A feladat elkészítése semmivel sem bonyolultabb, mint a képekhez való szórendelés, ám itt használunk a halmazok jelöléséhez különféle alakzatokat, s mivel egy halmazba több elem kerülhet, az előzőben megismert „Kulcsszavak alapján kiválasztott objektumok” lehetőséget kell használnunk.

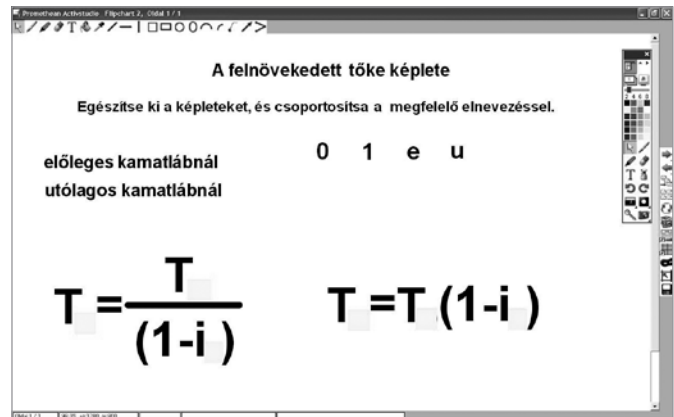
Lépései:

1. Összegyűjtjük az órai feladathoz szükséges gyümölcsök képfájljait.
2. A tanultak alapján megnyitjuk a táblaszoftvert, létrehozunk egy új Flipchartot, lépünk be Tervező módba, és szúrjuk be a képfájlokat is az oldal egyik felére.
3. Hozzunk létre alakzatokat, melyek a halmazokat fogják jelölni. Tervezés módban megjelenik számunkra egy eszközsáv – alapértelmezés szerint az ablak tetején –, melyen válasszuk ki, hogy milyen alakzatot kívánunk megformálni. Az alakzat létrehozásához kattintson valahova a táblaképen, majd a bal egérgombot nyomva tartva, mozgassa az egeret, míg el nem éri a kívánt méretet. Esetünkben a köröknek beállíthatjuk különféle tulajdonságait, mint a szín vagy a kitöltés – kitöltése természetesen csak a zárt alakzatoknak lehet.
4. A már megrajzolt alakzatunk átszínezésére kétféle módszer van:
 - Jobb egérgombbal az alakzatra kattintunk, majd a „Tulajdonságok” menüpontot választjuk. A megjelent ablakban a „Megjelenés” menüt kell választani, majd a „Szín:” felirat melletti négyzetre kattintva kiválaszthatjuk a kívánt színt.
 - Rövidebb módja az átszínezésnek, ha az alakzatra kattint, majd a „Fő eszköztáron” kiválasztja az alakzat színét.
5. A köröknek adhatunk kitöltést, ha az eszközsávon a „Kitöltő” eszközre – vödör – kattintunk, majd az alakzat kitöltendő részébe. Itt célszerű előre kiválasztanunk a kitöltés színét, a „Fő eszköztáron”. Ezután a fehér nyílra rákattintunk a körvonalra és kitöröljük (ne féljünk, a kitöltés megmarad).
6. Ha a kitöltésnek keretet is szeretnénk: rákattintunk a jobb egérgombbal → Tulajdonságok → Megjelenés menü → majd a „Körvonal” melletti négyzetet ki kell pipálni → mindezek után beállíthatjuk a körvonal vastagságát, illetve színét. Ha a körvonalat nem töröljük ki, csupán zavaró elem lesz a táblánkon, ami sok objektumnál – mivel a kitöltéstől külön mozgatható – különösen kellemetlen. Ha ennek elkerülésére törlés helyett csoportosítjuk a körvonalat a kitöltéssel (ekkor egy objektummá válik), akkor viszont nem használhatjuk tárolóként (nem rendelhetünk hozzá másik elemet, pl. szavakat...)
7. Rögzítsük a köröket (tároló objektumokat), és a hozzájuk tartozó szövegboksokat az oldalon. (Ctrl billentyűt lenyomni és nyomva tartani → egérrel a fehér nyílra kattintani, majd minden rögzítésre váró objektumra rákattintani [közben a Ctrl gombot még mindig nyomjuk, és ha mindent kijelöltünk, elengedjük] → jobb egérgombbal kattint → „Szerkesztés” menüpont → „Rögzítés”)

8. Lépünk ki a Tervezés módból, és próbáljuk ki a projektünket.

Mondat, képlet... kiegészítése, különböző választási lehetőségek megadásával

Az interaktív tábla lehetőséget ad arra is, hogy hiányos képleteket, kiegészítendő mondatokat... készítsünk. Közös gyakorlással, a sablon munkafüzetektől eltérő feladattípusokkal színesítsük a tanórát.

Lépései:

1. A tanultak alapján megnyitjuk a táblaszoftvert, létrehozunk egy új Flipchartot, lépünk be Tervező módba.
2. Kiválasztjuk a „Szöveg” eszközt és begépeljük a teljes mondatokat, képleteket... Majd írjuk be külön szövegboksokba a kiegészítő – a tanuló által a képletbe helyezendő – indexeket (0, 1, e, u), és méretezzük az összes szöveget ízlésünk szerint.
3. Hozzunk létre alakzatokat, esetünkben téglalapokat, melyek a halmazokat – esetünkben az egyetlen helyes megoldást a képlet kiegészítésében – fogják jelölni. Azt az előző példánál már megtanultuk, hogyan kell alakzatot létrehozni (3. pont) és ahhoz különböző tulajdonságokat rendelni (4. pont). Ennél a példánál ugyanúgy járunk el.
4. Az első példánál azt gyakoroltuk, hogyan kell beállítani, hogy a rossz választásnál a kijelölt objektum – itt éppen egy index–visszaugorjon eredeti helyére. Most is meg kell határoznunk, hogy az adott téglalap (tároló) objektum mely indexeket fogadhatja el. Ezt az „Objektum tulajdonságok” közt, a tároló menüpont alatt állíthatjuk be. (Jobb egérgomb → Tulajdonságok → Tároló). Ugyanezt végezzük el az „elsőleges kamatlábnál” és az „utólagos kamatlábnál” szövegboksokhoz is. Figyeljünk arra, hogy itt a képlet a tároló, és a meghatározások a hozzárendelhető elemek.
5. Az indexek, illetve az „elsőleges kamatlábnál” és az „utólagos kamatlábnál” szövegboksokon kívül rögzítsük az objektumokat az oldalon.
6. Lépünk ki a Tervezés módból, és próbáljuk ki a projektünket.

Gajdos Krisztián
Tankönyvkutató Intézet, Interaktív Tábla Műhely